

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Norges Håndballforbund

Unntatt offentlighet

Offl § 13 Opplysn som er underlagde teieplikt

Vår ref.:

Deres ref.:

Dato:

11/1717-27-

05.12.2012.

Håndballforbundet bryter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

Håndballforbundet praktiserer regler som gjør at spillere som har fått dispensasjon i regionale serier grunnet nedsatt funksjonsevne, herunder nedsatt hørsel, ikke får delta i nasjonale serier eller cuper.

Håndballforbundet viste til at i de nasjonale serier og cuper måtte spillerne kunne forvente å møte jevnaldrende spillere. Ombudet mente dette ikke var god nok grunn til å videreføre praksisen, og fant at praksisen var i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4. Ombudet oppfordret Håndballforbundet til å endre denne praksisen, og venter nå på svar fra forbundet om det vil gjøre dette.

Dato: 5.desember 2012.12

Lov: Dtl § 4

Saksnummer: 11/1717

Uttalelse i klagesak - spørsmål om diskriminering av håndballspillere med dispensasjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til klage av 14.september 2011 på Norges Håndballforbunds (NHF) praksis, som medfører at det ikke innvilges aldersdispensasjon for deltakelse i nasjonale serier eller annet nasjonalt kamptilbud.

Klager hevder at NHF som følge av dette diskriminerer utøvere med nedsatt funksjonsevne som har fått regional dispensasjon til å spille på lag med yngre spillere på regionale arrangementer. Klager viser til at i NHFs praksis utestenger disse spillerne fra å delta sammen med laget sitt på nasjonale arrangementer, fordi det ikke gis aldersdispensasjoner slik at de kan delta også på disse arrangementene.

Likestillings- og diskrimineringsombudet har kommet frem til at NHFs praksis, som innebærer at det ikke innvilges aldersdispensasjon for deltakelse i nasjonale serier eller annet nasjonalt kamptilbud, er i strid med diskriminerings-og tilgjengelighetsloven § 4.

Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse kan bringes inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Fristen er tre uker fra Håndballforbundet har mottatt dette brevet, se vedlagte orientering.

Vennlig hilsen

Åshild Flatebakken

seniorrådgiver

Marte Bauge

rådgiver

Vedlegg:

1. Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse av 05.12.2012.
2. Orientering om at uttalelsen kan bringes inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Tidligere ble idrett for personer med nedsatt funksjonsevne i stor grad organisert i egne forbund, men nå har særforbundene i norsk idrett overtatt ansvaret for å organisere idrett for personer med nedsatt funksjonsevne gjennom sine lag.

Innenfor håndballen under Norges Håndballforbund (NHF) har regionene ansvar for å utbre og organisere håndballaktiviteter for barn og ungdom samt for seniorer i de lavere divisjonene. I all hovedsak arrangeres og administreres aldersbestemt håndball i syv regioner.

NHF sentralt er eier av de fire øverste nivåene i seniorhåndballen (Det vil si fra elitenivå til 3.divisjon). I tillegg har NHF sentralt ansvar for det nasjonale kamptilbud i de aldersbestemte klassene 14 år, 16 år, 18 år og 20 år. Dette er landsdekkende kamptilbud for de beste lagene i hver klasse, hvor det avvikles kvalifisering for å kunne delta. I tillegg er det landslagstilbud fra og med 16-års klassen. Alle lag, også de som kvalifiseres til nasjonale serier, deltar i regionale serier.

NHFs Lov, kamp og konkurransereglement som gjelder for det nasjonale kamptilbudet inneholder ikke noe punkt om aldersdispensasjon for det nasjonale kamptilbudet. Det gis ingen aldersdispensasjoner i det nasjonale kamptilbudet, men regionene har etter reglementets § 16-2.7.6 muligheter for å gjøre tilpassinger i sine reglement, herunder gi aldersdispensasjon.

NHF Region Øst har i sitt sesongreglement for 2012/2013 vedtatt at det kan gis aldersdispensasjon for psykisk handikap, fysisk handikap, herunder hørselshemming og forsinket skolestart til og med den sesongen spilleren fyller 16 år.

Ved ikke å gi aldersdispensasjoner for det nasjonale kamptilbudet hevder klager at NHF sentralt diskriminerer håndballspillere som får aldersdispensasjon på grunn av nedsatt funksjonsevne for det regionale kamptilbudet.

Partenes syn på saken

Klager:

Ved ikke å gi aldersdispensasjoner for nasjonale kamptilbud hevder klager at NHF diskriminerer håndballspillere som har fått aldersdispensasjon regionalt fordi de har nedsatt funksjonsevne.

Klager viser til at dagens praksis, hvor håndballspillere med nedsatt funksjonsevne kan få aldersdispensasjon i regionale serier, men ikke i nasjonale serier, gjør at spillere som har fått aldersdispensasjon får begrensede rettigheter på laget sitt. Klager viser til at hennes datter som har nedsatt hørsel opplever dette. Datteren har fått innvilget aldersdispensasjon fra Region Øst. Likevel har hun blitt utestengt fra Peter Wessel cup og Bring serien som laget hennes har deltatt i, fordi dette er nasjonale arrangementer der det ikke gis aldersdispensasjon. Dette har ført til at datteren på grunn av sin nedsatte funksjonsevne ikke har fått delta på sosiale arrangement og cuper på lik linje med de andre spillerne på laget.

Klager foretok en undersøkelse og fant at det i Region Øst var 13 lag i aldersgruppen 12-17 år som hadde spillere på laget med aldersdispensasjon med fulle rettigheter. Dette er ikke mange lag, men det er likevel minst 13 håndballspillere i en sårbar alder som blir utstengt fra nasjonale arrangement.

Klager viser til at NHF gir dispensasjon til noen spillere med fulle rettigheter regionalt, men fratrar samtidig disse spillerne mulighet til å delta i nasjonale arrangement. Disse spillerne fratras på den måten muligheten til å delta fullt ut på laget. Klager mener NHF bør fjerne begrensningen for aldersdispensasjon også for det nasjonale kamptilbudet. Så lenge det gis aldersdispensasjon i NHF systemet bør den gjelde på alle nivåer. På den måten vil det være mulig for håndballspillere med aldersdispensasjon regionalt å delta også på nasjonale arrangement.

Klager viser til at det er særlig viktig at unge spillere som har fått aldersdispensasjon regionalt, og som ønsker å være med på laget, får mulighet til å delta fullt ut.. De nasjonale arrangement er viktige arrangementer for lagene som deltar på dem og det er da viktig for alle spillerne på laget å få delta på dem

Norges Håndballforbund (NHF):

NHF viser i sin redegjørelse til at NHF sentralt er eier av de fire øverste nivåene i seniorhåndballen (elite-3.divisjon) I tillegg er det nasjonalt kamptilbud i de aldersbestemte klassene 14 år, 16 år, 18 år og 20 år. Dette er landsdekkende kamptilbud for de beste lagene i hver klasse, hvor det avvikles kvalifisering for å kunne delta.

Regionene har ansvar for å utbre og organisere håndballaktivitet for barn og ungdom, samt for de lavere divisjoner for senior. I all hovedsak administreres aldersbestemt håndball i de syv regionene. Alle lag, også de som kvalifiseres til de nasjonale seriene, deltar i regionale serier.

NHFs Lov, kamp og konkurransereglement som gjeldende for det nasjonale kamptilbudet, inneholder ikke noe punkt om aldersdispensasjon. Ingen dispensasjoner gis i de nasjonale serier, men regionene har etter § 16-2.7.6 muligheter for å gjøre tilpassinger i sine reglement.

NHF er opptatt av at personer av ulike grunner kan ha behov for å søke om tilbud i en lavere aldersklasse enn den personen tilhører. Dette er lagt til det regionale nivået. Det er opp til hver region å vedta retningslinjer for aldersdispensasjon i sine serier. Dette gjøres ved styrevedtak i regionstyret. Regionene har ulike reglement, da det er ulike lokale forhold fra region til region. Regionene har mulighet til å tilpasse tilbudet for personer med behov for dette. Dette hensynet må likevel veies opp mot hensynet til helheten. NHF viser til at et lag som består bare av 12 åringer, forventer å møte 12-åringer i sin kampaktivitet som påmeldt i 12 års klassen.

For de nasjonale serier er det i reglementet absolutte bestemmelser for å kunne delta. Alle behandles likt her, og det gis ikke aldersdispensasjon på bakgrunn av en helhetstenkning.

Rettslig grunnlag

Ombudet kan gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven eller ikke, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne er forbudt, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (dtl) § 4 første ledd.

Med direkte diskriminering menes at en handling eller unnlatelse har som formål eller virkning at personer på grunn av nedsatt funksjonsevne blir behandlet dårligere enn andre blir, er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, jf. dtl § 4 annet ledd.

Forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller dem som forskjellsbehandles, anses ikke som diskriminering etter loven, jf. dtl § 4 fjerde ledd.

Dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at det har skjedd diskriminering, skal det legges til grunn at diskriminering har funnet sted, hvis ikke den som er ansvarlig for handlingen, unnlattelsen eller ytringen sannsynliggjør at det likevel ikke har skjedd diskriminering, jf. dtl § 13.

En påstand om diskriminering er ikke nok til at ombudet kan konkludere med at det er "grunn til å tro" at diskriminering er skjedd. Påstanden må støttes av andre opplysninger eller sakens omstendigheter for øvrig.

Ombudets vurdering

Ombudet skal ta stilling til om NHF gjennom sin praksis med å åpne opp for aldersdispensasjon for det regionale kamptilbudet, men ikke for det nasjonale kamptilbudet, handler i strid med forbudet mot direkte diskriminering i dtl § 4.

Det første spørsmålet ombudet må ta stilling til er om håndballspillere som har fått regional aldersdispensasjon grunnet nedsatt funksjonsevne, behandles dårligere enn andre håndballspillere fordi NHF sentralt ikke gir aldersdispensasjon for kamper som inngår i det nasjonale kamptilbudet.

Fra at idrett for funksjonshemmede i stor grad ble organisert i egne forbund har nå særforbundene i norsk idrett tatt ansvar for å organisere idrett for funksjonshemmede gjennom sine lag. Dette gjøres blant annet ved å gi aldersdispensasjoner for utøvere med nedsatt funksjonsevne.

NHF har vært klar på at det kun gis regional aldersdispensasjon, og ikke aldersdispensasjon for kamper som inngår i det nasjonale kamptilbudet. Dette betyr at en håndballspiller som har fått dispensasjon til å spille på et lag med spillere som er ett år yngre, fordi han eller hun har nedsatt funksjonsevne, ikke vil kunne delta på cuper og kamper som dette laget måtte kvalifiseres seg for som inngår i det nasjonale kamptilbudet. Spilleren får da ikke delta på lagets kamper på lik linje med de andre spillerne på laget. Klager har som eksempel vist til datteren som er hørselshemmet og som ikke fikk delta på Peter Wessel cup og Bring serien. Det å ikke få delta fullt ut på lik linje med de andre spillerne på laget, ved i praksis å bli utestengt fra cuper og kamper laget måtte kvalifisere seg for innenfor det nasjonale kamptilbudet, vil etter ombudets syn klart være å bli behandlet dårligere enn andre på grunn av nedsatt funksjonsevne. Årsaken til dette er praksisen med å unnlate å gi aldersdispensasjon på grunn av nedsatt funksjonsevne for kamper som inngår i det nasjonale kamptilbudet. NHFs praksis fører dermed til at unge håndballspillere med nedsatt funksjonsevne kan bli utsatt for

Side 7

direkte forskjellsbehandling som faller inn under dtl § 4 annet ledd. Det neste spørsmålet ombudet må ta stilling til er om forskjellsbehandlingen faller inn under unntaket etter dtl § 4 fjerde ledd, slik at det likevel ikke rammes av forbudet mot direkte diskriminering i dtl § 4.

Spørsmålet blir da om det er nødvendig for å oppnå et saklig formål å praktisere reglene om aldersdispensasjon slik NHF gjør i dag.

Det følger av lovens forarbeider at hva som regnes som diskriminering, og hva som aksepteres som saklig forskjellsbehandling, beror på en konkret skjønnsmessig vurdering. En rekke formål kan tenkes å være saklige. Vurderingen må knyttes til om formålet er knyttet til en beskyttelsesverdig interesse, jf. ot.prp. nr. 44 (2007-2008) s. 107.

Praksisen med å ikke gi aldersdispensasjon for kamper som inngår i det nasjonale kamptilbudet er begrunnet i en helhetstenkning, og at 12-åringer som er påmeldt i 12-årsserien forventer å møte andre 12-åringer.

Ombudet finner at det er et beskyttelsesverdig, og dermed saklig formål, å sørge for mest mulig likeverdige konkurransevilkår mellom lagene i de aldersbestemte klassene i kampene som inngår i det nasjonale kamptilbudet. Dette oppnås blant annet ved å sørge for at lagene i utgangspunktet er aldersmessig likt sammensatt.

Spørsmålet er imidlertid om det er nødvendig for å sørge for mest mulig likeverdige konkurransevilkår å unnlate å gi aldersdispensasjon til spillere på denne måten. Sentralt i vurderingen her er om det er mulig å sikre det saklige formålet tilstrekkelig på en annen måte, jf. ot.prp. nr.44 (2007-2008) s.107.

Ombudet har forståelse for NHFs helhetstankegang og argument om at 12-åringer bør kunne forvente primært å møte 12-åringer. Ombudet kan likevel ikke se at det er nødvendig for NHF sentralt å la være å gi aldersdispensasjon for personer med nedsatt funksjonsevne, som har fått innvilget slik dispensasjon regionalt for å opprettholde likeverdige konkurransevilkår mellom lagene. Slik aldersdispensasjon vil kun gjelde et fåtall spillere som har fått slik dispensasjon regionalt på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Når spillerne har fått slik dispensasjon regionalt, så antas dette å være begrunnet med et behov. Spillerne må da ansees for å være på et likeverdig nivå med spillerne på det laget han eller hun har fått dispensasjon til å spille på.

Så vidt ombudet kan se har heller ikke andre særforbund lignende begrensninger på aldersdispensasjonen som NHF. Det vises til at i Norges fotballforbund er det vedtatt at i alle aldersklasser opp til og med junior kan et lag per kamp bruke 2 overårige spillere i 11' fotball og 1 i 7'er og 5'er fotball.

Ombudet finner etter dette ikke at det er nødvendig for NHF sentralt å unnlate å gi aldersdispensasjon for spillere med nedsatt funksjonsevne som har fått innvilget slik dispensasjon regionalt, for å opprettholde likeverdige konkurransevilkår mellom lagene som deltar i kamper som inngår i det nasjonale kamptilbudet. Forskjellsbehandlingen faller dermed ikke inn under unntaket etter dtl § 4 fjerde ledd

Ombudet finner uansett også at NHFs praksis med å ikke gi slik aldersdispensasjon for kamper under det nasjonale kamptilbudet fremstår som uforholdsmessig inngripende overfor unge spillere som i utgangspunktet har ekstra utfordringer grunnet nedsatt funksjonsevne, og som derfor har et særlig behov for å være fullt ut inkludert på laget.

Konklusjon

Norges Håndballforbunds praksis med å ikke gi aldersdispensasjon på grunn av nedsatt funksjonsevne for kamper som inngår i det nasjonale kamptilbudet er i strid med forbudet mot direkte diskriminering i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 4.

Ombudet vil oppfordre NHF til å endre sin praksis slik at det gis aldersdispensasjon for spillere med nedsatt funksjonsevne som har fått dette regionalt. Vi ber om tilbakemelding **innen 2. januar 2013** om hvordan NHF vil løse saken dersom NHF ikke velger å bringe saken inn for Likestillings- og diskrimineringsnemnda.

Oslo, 05.12.2012.

Sunniva Ørstavik

likestillings- og diskrimineringsombud